

ด้วยแก้วตาแห่งรัก¹

ประเทือง ทินรัตน์²

ตอนเย็นวันศุกร์ ขณะที่ชายาโดยสารรถไฟกลับบ้านที่เมืองพุทธรังษี หล่อนเดินทางด้วยความรู้สึกที่สับสนปนเป หล่อนยังไม่ได้ตัดสินใจเลย ดังนั้น จึงไม่ทราบว่าจะตอบคำถามของมารดาที่กำลังรอคำตอบอยู่อย่างไรกันดี

“นี่ก็ถึงเวลาที่ลูกควรจะคิดถึงความเป็นฝั่งเป็นฝาแล้วนะจ๊ะชานา” มารดาของหล่อนกล่าวเมื่อสุดสัปดาห์ก่อน “พ่อกับแม่รวมทั้งคุณพ่อคุณแม่ของอนิลต่างก็ปรารถนาจะได้กำหนดวันแต่งงานของลูก”

“รออีกไม่ได้หรือคะแม่?” หล่อนถาม

“รอนานแค่ไหนเล่าจ๊ะ?” มารดาถาม “อนิลกับลูกก็รู้จักกันมานานแล้ว นี่ก็ถึงเวลาที่ควรจะเป็นฝั่งเป็นฝาเสียที มีปัญหาอะไรหรือเปล่าจ๊ะ?”

“ปัญหาไม่มีหรอกค่ะ” ชายากล่าว “เพียงแต่หนูอยากจะมีเวลาบ้างเท่านั้นแหละค่ะ”

“จริงๆ เลยนะ! แม่นี้ไม่เข้าใจเลย บางทีลูกอาจจะเปลี่ยนใจไม่แต่งงานกับอนิลก็ได้” มารดาของหล่อนพูดต่อไป

“โอ! ไม่ใช่อย่างนั้นหรอกค่ะแม่” ชายาซึ่งแจ่มใสกลับสีพระ “เพียงแต่หนูอยากจะทำงานต่อไปให้นานอีกสักหน่อย หนูกำลังสนุกกับงาน และพบว่าป็นงานที่ทำทนายดีเท่านั้นเองค่ะแม่”

“ใช่จริงๆ ! นั่นนับว่าเป็นความผิดที่แม่กับพ่อได้ทำตั้งแต่แรก” มารดาของหล่อนถอนใจ “แม่กับพ่อไม่ควรอนุญาตให้ลูกทำงานเลยเมื่อตอนที่ลูกเรียนจบจากวิทยาลัย ตอนนี้ลูกก็มาได้รู้รสชาติของอิสระภาพเข้าแล้ว ลูกไม่พอใจที่จะสละอิสรภาพนั้น เช่นเดียวกับเด็กสาวยุคใหม่ในทุกวันนี้”

---

¹ แปลและเรียบเรียงจาก Through the Eyes of Love ของ Vernon Thomas

² ดร.ประเทือง ทินรัตน์ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย

“โอ! ไม่ใช่หรอกค่ะแม่ ไม่เป็นเช่นนั้นเลยค่ะ” ชายาแย้ง “หนูเพียงแค่ขอเวลาอีกสักหน่อยเท่านั้นแหละค่ะ”

“เอาเถอะนะ เอาไว้จนกว่าจะถึงวันที่ลูกกลับมาเยี่ยมแม่อีกในคราวต่อไปก็แล้วกัน” มารดาตัดสินใจ “แม่หวังว่าคงได้รับคำตอบจากลูกเมื่อลูกกลับมาบ้านในวันสุดสัปดาห์หน้านะจ๊ะ” และนั่นก็คือเรื่องราวที่ผ่านมา

เวลานี้ ขณะที่รถไฟแล่นฉีกอย่างซำๆ ไปตามรางนั้น ชายากำลังนั่งพิงพนักที่นั่งหลับตาครุ่นคิดถึงเรื่องนั้น เปล่าหรอก ไม่ใช่ว่าหล่อนจะไม่ห่วงอนิล หล่อนรู้ดี หล่อนห่วงอนิลมาก เขาเป็นชายหนุ่มเพียงคนเดียวที่หล่อนเอาใจใส่ นับเป็นเวลานานตั้งแต่ครอบครัวทาสอุปตะได้มาเป็นเพื่อนบ้านและเป็นเพื่อนกัน อนิลกับหล่อนก็เช่นเดียวกันคบกันมาตั้งแต่ช่วงหลังของชีวิตในโรงเรียน ต่อมาจนถึงช่วงเรียนในวิทยาลัยและถึงปัจจุบัน

ด้วยวัยของเขาและของหล่อนที่ต่างกันไม่ถึงปีนั่นเองมิตรภาพระหว่างหนุ่มสาวทั้งสองที่มีอายุเกือบจะเท่ากันนั้นจึงเบ่งบานไปพร้อมกับสิ่งอื่นๆ ทั้งสองเรียนด้วยกัน เล่นด้วยกัน ตกเตียงกันเรื่องโจทย์เลขหรือไม่ก็เรื่องการเล่นแครอมบอर्ड ไปเที่ยวพักผ่อนด้วยกัน และไปชมภาพยนตร์ด้วยกันเป็นครั้งคราว

มาถึงช่วงหลังของเวลาที่เรียนในวิทยาลัยเท่านั้นที่สัมพันธภาพของคนทั้งสองเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้นภายหลังจากที่มารดาได้พูดถึงเรื่องนี้กับหล่อน

“เวลานี้ ทั้งอนิลและลูกก็โตเป็นผู้ใหญ่แล้วนะจ๊ะชายา” มารดาได้ปรารภขึ้นในเช้าวันหนึ่ง “แม่คิดว่าลูกต้องตระหนักว่าลูกกับอนิลกำลังเข้าสู่วัยที่มีมิตรภาพของลูกกำลังถูกสังคมของเราดึงตาจ้องมองอยู่ นอกเสียจากว่าเบื้องหลังมิตรภาพนั้นจะมีความเข้าใจอย่างหนึ่ง”

“ความเข้าใจอย่างหนึ่ง! แม่หมายถึงอะไรคะ?” ชายาถามด้วยความมวงงง

“แม่หมายถึงว่าลูกและอนิลได้มาถึงวัยที่จะต้องตัดสินใจเรื่องอนาคตของตนเองแล้ว ไม่ว่าจะคบกันต่อไปหรือจะแยกจากกันก็ตามแต่ หากจะคบกันต่อไปก็ให้เป็นไปอย่างนี้ได้ แต่หากจะจากกันแล้วลูกจะต้องปลื้มตัวให้ห่าง เลิกไปไหนมาไหนกับอนิลเสียมิฉะนั้นแล้ว แม่กับพ่อก็จะประสบความลำบากที่คิดจะหาใครมาแต่งงานกับลูกได้”

“แต่งงานหรือคะ?” ชายาพูดย้ำ “แต่เราสองคนยังเด็กอยู่นี้คะ หนูคิดว่าทั้งหนูเองหรืออนิลยังไม่คิดถึงเรื่องนี้เลยคะ”

“นั่นแหละจ๊ะ ถึงเวลาที่ลูกจะต้องคิดถึงแล้ว” มารดาของหล่อนแนะนำ “หากอนิลกับลูกสนใจจะแต่งงานกันแล้วพอกับแม่ก็ไม่ขัดข้อง คุณพ่อคุณแม่ของอนิลก็เช่นเดียวกัน ความจริง แม่ก็ยอมรับว่านั่นเป็นสิ่งที่พอกับแม่ปรารถนามากจริงๆ”

ในเวลาต่อมาเมื่อชายาใคร่ครวญดู หล่อนก็พบว่าหล่อนเองก็ชอบความคิดนั้น หล่อนตัดสินใจว่าคงจะต้องแต่งงานกับอนิลมากกว่าคนอื่น เวลา 2-3 วันต่อมา ระหว่างที่เดินทางจากวิทยาลัยกลับบ้านชายาได้พูดเป็นนัยให้อนิลได้ทราบเรื่องนี้

“รู้ไหมคะ อนิล ตั้งแต่นี้ต่อไปคุณจะต้องพบฉันให้น้อยลงแล้วนะคะ” ชายากล่าว

“พบคุณให้น้อยลง ตั้งแต่นี้ต่อไป!” อนิลทวนคำ “ทำไมครับ?”

“ก็คือว่า เวลานี้เราสองคนก็โตแล้ว แม่บอกว่าเราไม่ควรสูงส่งกันอย่างเสรีจนเกินไป นอกเสียจากว่าในระหว่างเราสองคนจะมีความเข้าใจอย่างหนึ่ง” หล่อนอธิบาย

อนิลหัวเราะออกมาเพราะเรื่องนั้น “ผมเข้าใจว่าแม่ผมกับคุณแม่ของคุณคงได้ซักซ้อมเรื่องนี้มาด้วยกันเป็นแน่เลย” เขากล่าว “เมื่อคืนก่อนแม่ผมก็พูดเรื่องเดียวกันนี้กับผมเหมือนกัน”

“แล้วคุณตัดสินใจอย่างไรคะ?” หล่อนถามพลางกลืนลมหายใจเล็กน้อย

“ตัดสินใจหรือ? ก็จะต้องแต่งงานกับคุณนะสิครับ”

“คุณทำราวกับว่าจะทำให้ฉันพอใจอย่างนั้นแหละ” หล่อนพูดขึ้นด้วยท่าทางค่อนข้างจะขุ่นเคือง แต่พอหล่อนมองเขาจ้องๆ ก็สังเกตเห็นว่าในดวงตาของเขานั้นมีแววกะพริบอยู่

“คุณทำเป็นเรื่องตลก” หล่อนกล่าวหา

“เปล่า ผมพูดจริง” เขาแย้ง “ผมจะแต่งงานกับคุณ”

“ดีละ ฉันจะไม่แต่งงานกับคุณ” หล่อนเบ้าปาก

“ไม่แต่งงานจริงนะหรือ?” เขาถาม เวลานี้สายตาของเขาจับจ้องอยู่ที่วงหน้าของ หล่อน ในดวงตาคู่นั้นชายาสังเกตเห็นแสงแวววาวอันแปลก หลังจากนั้น อนิลกุมมือของ หล่อนแล้วพูดต่อ “แต่นั้นเป็นสิ่งที่ผมได้ตัดสินใจมานานแล้ว คุณก็รู้เท่าที่ผมจำได้ก็ตั้งแต่ผมได้พบคุณเป็นครั้งแรกทีเดียว”

“อะไรนะคะ?” หล่อนถามและรู้สึกอายพร้อมทั้งพยายามดึงมือกลับ แต่ก็ไม่สำเร็จ

“ผมตัดสินใจแล้วว่าผมต้องแต่งงานกับคุณ” เขากล่าว “ดังนั้น นี่จึงไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับผม”

และจากคำพูดของอนิลนั่นเองคลื่นแห่งความสุขสาตามาต้องถึงชายา หล่อนเริ่มหัวเราะ

ต่อมาชายาก็ได้รับรองแก่มารดาว่าความเข้าใจดังกล่าวนี้ได้ปักหลักลงแล้ว แม้กระนั้นมิตรภาพระหว่างคนทั้งสองก็เปลี่ยนไปบ้างเล็กน้อย ทั้งสองคนใช้เวลาช่วงที่เหลือ

อยู่ในวิทยาลัยด้วยความคร่ำเคร่งมากพอกัน ในวันประกาศผลการสอบนั้น ทั้งสองจึงมีความปลื้มปิติอย่างล้นเหลือ ซายาได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ด้วยคะแนนอันดับ 1 ส่วนอนิลก็ได้รับปริญญา พหิยศาสตรบัณฑิต ด้วยคะแนนอันดับ 2

“บัดนี้ เราก็มารถึงทางแพร่งแล้ว” อนิลปรารภกับซายาในตอนเย็นวันหนึ่ง หลังจากทีคลิ่นแห่งความปิติได้ผ่านพ้นไปแล้ว “ทีนี้เราจะทำอะไรต่อไป?”

“คุณมีโครงการจะทำอะไรคะ?” หล่อนย้อนถามเพราะว่าความคิดที่จะหางานทำ ได้เกิดขึ้นในใจของหล่อนแล้ว

“ผมตัดสินใจจะเข้าสู่งานธุรกิจเลขที่เดียว” เขาตอบ “พ่อผมจะเปิดร้านค้าให้ผมทำกิจการ นั้นน่าจะเป็นจุดที่เราจะเริ่มต้น คุณคิดอย่างไรบ้าง?”

“เป็นความคิดที่ไม่เลวหรอกค่ะ” หล่อนกล่าว ถึงแม้ว่าจะรู้สึกผิดหวังไปบ้าง ที่เขาตัดสินใจไม่เรียนต่อ

“แล้วคุณล่ะครับ?” เขาถาม

“คิดว่าจะเรียนวิชาเลขานุการก่อน” หล่อนพูดอย่างระมัดระวัง “ถ้าทำงานสักระยะแล้วเก็บเงินได้บ้างก็คงจะดีนะค่ะ”

“ทำงานหรือ?” เขาพูดเสียงดัง “นั่นคือสิ่งที่คุณต้องการจริงๆ หรือ?”

หล่อนมองหน้าเขา และมองเห็นความรู้สึกลึกลับประหลาดบนใบหน้า “โอ! ไม่ใช่ว่าฉันจะต้องการทำงานตลอดไปนะค่ะ อนิล!” หล่อนรีบรับประกัน “เพียงระยะหนึ่งเท่านั้นแหละค่ะ จนกว่าคุณจะตั้งตัวในธุรกิจของคุณได้ หลังจากนั้น เราจึงค่อยมาคิดถึงเรื่องอนาคตกันนะค่ะ”

“แต่ผมกลับคิดถึงเรื่องอนาคตแล้วทีเดียว” เขาพูดอย่างมีความหมาย

“โอ! อนิลคะ แต่ว่าเวลาจะเร็วเกินไปนะค่ะที่เราจะแต่งงาน” หล่อนพูดขึ้น “เรายังมีเวลาอีกมาก เวลาของเราทั้งชีวิตยังรออยู่เบื้องหน้าเรานะค่ะ”

“เรามีเวลาก็จริง....แต่ผมกลัวว่าคุณอาจจะเปลี่ยนแปลงได้นะซายา” เขาสารภาพช้าๆ พลังจ้องสายตาไปที่วงหน้าของหล่อน

“โอ! ไม่จริงหรอกค่ะอนิล” หล่อนปฏิเสธด้วยความตกใจ “คุณคิดเช่นนั้นได้อย่างไรกันคะ? ฉันไม่มีวันจะเปลี่ยนใจได้หรอกค่ะ โปรดเข้าใจนะค่ะ ฉันเพียงอยากจะทำงานชั่วระยะหนึ่ง ต้องการความสนุกสนานและประสบการณ์เท่านั้นแหละค่ะ”

ดังนั้น การณ์ก็เป็นไปตามที่ซายาปรารถนา ในเรื่องทีหล่อนอยากจะทำงานนั้น ทั้งบิดามารดาของหล่อนเองและบิดามารดาของอนิลต่างก็มีความสงสัยอยู่บ้าง แต่เมื่อเห็นว่าหล่อนมีความตั้งใจมากเช่นนั้น ทุกคนก็พากันยินยอม

ชายาเรียนวิชาเลขานุการ ต่อจากนั้นหล่อนได้งานทำในนครกัลกัตตา และได้เช่าห้องพักในหอพักแห่งหนึ่ง หล่อนสามารถปรับตัวเข้ากับชีวิตในเมืองใหญ่ได้ค่อนข้างง่ายดายแต่ก็ยังคงมาเยี่ยมบิดามารดาและอนิลในวันหยุดสุดสัปดาห์

อย่างไรก็ตาม พอเวลาผ่านไปหลายเดือน ชีวิตในเมืองใหญ่ก็มีอิทธิพลต่อหล่อนได้จริงๆ ประการหนึ่งก็คือการมีเงินเดือนเป็นของตนเองพาให้เกิดความรู้สึกรักความเป็นอิสระ อีกประการหนึ่งก็คือในชีวิตการทำงานของชายนั่นหล่อนได้พบปะผู้ชายจำนวนมากซึ่งแม้ว่าจะไม่ทำให้หล่อนสนอกสนใจในเชิงรักใคร่ได้เพราะว่า ณ ที่ใดก็ตามที่มีความคิดทำนองรักใคร่เข้ามาเกี่ยวข้อง ก็จะมีอนิลเข้ามาเป็นทุกสิ่งทุกอย่างและแม้ว่าหล่อนจะมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ก็ตาม แต่กระนั้น ผู้ชายพวกนั้นก็มามีอิทธิพลต่อความคิดของชายาได้

การได้พบปะกับคนหลายประเภทเช่นนั้นทำให้ได้มองเห็นความแตกต่างอย่างหนึ่ง นั่นคือความแตกต่างระหว่างอนิลกับพวกชายหนุ่มลูกคนในเมืองที่มีลักษณะอ่อนโยนและทันสมัย อนิลนั้นท่าทางค่อนข้างจะบ้านนอก หากเพียงแต่ให้เขามีความทันสมัยสักเล็กน้อย ได้รับการอบรมเพิ่มขึ้นและมีความเป็นผู้ดีบ้างก็คงจะดี และแม้ว่าหล่อนมีความรังเกียจที่จะรับสภาพที่เขาเป็นอยู่ คือ การเป็นเจ้าของร้านค้าในเมืองเล็กๆ แต่ข้อรังเกียจนั้นก็ไม่น้อยกว่า

นั่นเองคือจุดสำคัญของปัญหา ชายาเองก็เห็นประจักษ์เป็นอย่างดี เมื่อรถไฟมาถึงปลายทางชายาก็ลงจากรถไฟ หล่อนรู้ว่าเรื่องเช่นนี้จะบอกให้มารดาทราบไม่ได้ เพราะมารดาคงไม่มีวันเข้าใจแน่นอน ยิ่งสำหรับอนิลด้วยแล้วชายายังไม่กล้าแม้เพียงจะบอกเป็นนัยให้ทราบ เพราะหล่อนกลัวว่าจะเป็นการทำร้ายความรู้สึกของเขา

ต่อมา เมื่อชายนึกถึงความดีของอนิล คือ ความรู้สึกอันลึกซึ้งซึ่งที่เขามีต่อหล่อน ความซื่อสัตย์ ความใจดี และความมีใจกว้างของเขาแล้ว หล่อนก็รู้สึกละอาย

เมื่อมาถึงบ้าน บิดามารดาก็กล่าวต้อนรับด้วยความอบอุ่น

“ญาติของลูก คือ อาษา กับสามีของเธอคือ พิโซยะมาพักที่นี่จ้ะ” มารดาบอกให้ชายาทราบ “เขามากันด่วนๆ เกี่ยวกับเรื่องงาน ความจริงก็คือมาดูแลสุขภาพของรถเก่าที่เขาประกาศขายในเมืองนั่นเอง”

“โอ! ดีจังเลยคะ!” ชายาพูดขึ้นด้วยความดีใจที่จะได้พบญาติคนสนิทอีกครั้ง หลังจากที่ไม่ได้พบกันมาแล้วหลายปี

“อาษาสบายดีหรือเปล่าคะ?” ชายาถาม “เขาอยู่ไหนคะ?”

“เขาสบายดีจ้ะ เขาไปดูรถกับพิโซยะ” มารดาตอบคำถามทั้ง 2 คำถามไปพร้อมกัน

ขณะที่ชายาเข้าไปที่ห้องเพื่อพักผ่อนให้ร่างกายสดชื่นขึ้นหล่อนก็นึกถึงอาษา ผู้เป็นญาติ ชายากับอาษาไม่ได้พบกันตั้งแต่อาษาแต่งงานแล้วย้ายไปอยู่ที่เมืองสิริคุรีที่ซึ่งสามีของเธอไปเปิดกิจการอู่ซ่อมรถยนต์ บิดามารดาของอาษาไม่ยอมรับการแต่งงานของเธอและชายาก็จำได้ดี บิดามารดาของเธอไม่อาจจะเข้าใจได้ว่าบุตรสาวที่แสนฉลาดและกระฉับกระเฉงมีความรู้ชั้นศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ไปหลงรักผู้ชายที่มีการศึกษาน้อยกว่า และมีความรู้น้อยกว่าได้อย่างไร

แต่อาษาได้ตัดสินใจแล้ว เธอยอมสละทั้งอาชีพที่ได้ชื่อว่ามีอนาคตสดใสแล้วหันไปเริ่มต้นเป็นภรรยาของช่างซ่อมรถประจำอู่ซ่อมที่บางคนแสดงความรังเกียจ อาษามองเห็นอะไรในตัวพิโซยะ? นั่นเป็นคำถามที่ทุกคนพากันถาม ไชละ! อาษามองเห็นอะไรกัน? ชายาเองก็สงสัยเช่นเดียวกัน หล่อนล้างหน้าล้างตาและเปลี่ยนชุดสำหรับแล้วเข้าไปช่วยมารดาในครัว

“ว่าอย่างไรจะ? ลูกตัดสินใจแล้วใช่หรือเปล่าจะ?” มารดาถามหล่อนเกือบจะทันทีพร้อมด้วยสายตาที่แสดงความหวัง

นับเป็นโชคของชายาจริงๆ การกลับมาของอาษากับสามีขณะนั้นช่วยให้หล่อนรอดพ้นจากการตอบคำถามไปได้

“โอ้โฮชายาจำ! เธอดูเยี่ยมจริงๆ เลย” อาษาร้องทักทายแล้วทั้งคู่ก็สวมกอดกัน “จำสามีฉันได้หรือเปล่าจะ?” อาษาหันไปทางสามีด้วยสายตาอันแสดงความอบอุ่น

ขณะที่ชายาตอบรับการทักทายของเขา หล่อนก็มองเห็นความไม่เหมาะสมกันระหว่างคนทั้งสองอย่างช่วยไม่ได้ ฝ่ายหนึ่งนั่นคือญาติสาวของหล่อนเอง และขณะนี้เธออ้วนจ้ำม่ำแต่ก็ยังสวยงามน่ารัก ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งคือผู้ชายผิวคล้ำและดูท่าทางไม่น่าสนใจ ซึ่งก็ได้มาเป็นสามีของเธอ

เมื่อทุกคนนั่งลงสนทนากัน ชายาก็ยิ่งได้เห็นความไม่เหมาะสมกันมากยิ่งขึ้น หล่อนสังเกตเห็นว่าอาษานั้นยังคงเป็นคนที่ร่าเริงแจ่มใสและช่างพูดช่างคุยเหมือนเดิม ฝ่ายพิโซยะเป็นคนค่อนข้างเงิบๆ เขาแทบจะไม่พูดอะไรเลย จำกัดตนเองไว้ด้วยการตอบคำถามแต่สั้นๆ เมื่อมีผู้พูดคุยด้วย สายตาของเขาได้แต่คอยมองหน้าภรรยาขณะที่เธอสนทนาเรื่องอื่น การแสดงสีหน้าของเขาก็คอยคล้อยตาม ในขณะที่อาษาใช้วิธีพูดถึงเขาเพื่อดึงเขาให้ร่วมสนทนาด้วยยิ่งดูเป็นเรื่องที่ค่อนข้างน่าสงสาร แต่ชายาก็รู้สึกว่าการพูดคุยเช่นนั้นชี้ให้เห็นความเข้าใจอันลึกซึ้งระหว่างคนทั้งสองได้

“รถเป็นอย่างไรบ้าง? หนูตัดสินใจซื้อแล้วหรือยัง?” บิดาของชายาถามขึ้นในระหว่างสนทนา

“คะ! รถคันนั้นตัวดังค่อนข้างจะแยะ แต่ก็ไม่มีส่วนใดที่ซ่อมไม่ได้หรอกนะคะ” อาษาเล่าให้ฟัง “หนูต้องบอกให้คุณลุงทราบนะคะว่าสามีของหนูเขาค่อนข้างจะเป็นผู้วิเศษในเรื่องรถเก่าทีเดียวคะ” เธอกล่าวเสริมพลางมองไปทางสามีด้วยสายตาที่แสดงความภูมิใจ

ในระหว่างอาหารมื้อเย็น อาษาจู้จี้เอากับพิไชยะ ในขณะที่เขาเองได้แต่ก้มมองจานข้าวของตนตลอดเวลา

“เธอจะปล่อยให้สามีผู้นำสงสารกินอย่างสงบบ้างไม่ได้หรือจ๊ะ?” ชายาพูดด้วยความขบขัน

“โอ! เขาไม่ค่อยจะกินอะไรเลยจ๊ะ” อาษาพูด “ฉันเองต้องคอยบังคับให้เขากิน มิฉะนั้นสุขภาพของเขาก็จะแยะ เท่าที่เป็นอยู่เนี่ย เขาทำงานหนักเกินไปและพักผ่อนไม่ค่อยเพียงพอ” นี่ก็เป็นอีกครั้งหนึ่งที่พิไชยะมองไปที่ภรรยาด้วยสายตาที่คล้อยตามและแสดงความเห็นพ้องด้วยการยิ้มเนือยๆ

ต่อมา ก่อนถึงเวลาเข้านอน ญาติสาวทั้งสองนั่งอยู่ในห้องของชายา เพื่อพูดคุยกันถึงวันเก่าๆ

“เสียดายจังที่เธอไม่พาลูกๆ มาด้วย ฉันอยากเห็นพวกเขาจริงๆ จ๊ะ” ชายาออกความเห็นในตอนหนึ่ง

“โอ! ฉันคิดว่าเธอคงชอบพวกเขาแน่จ๊ะ” อาษาพูดด้วยความภูมิใจ “ลูกสาวของเราเพิ่งจะหัดพูด ส่วนพ่อลูกชายก็เริ่มส่อแววเอาอย่างคุณพ่อของเขาแล้ว กำลังคลั่งเรื่องรถ เขาชอบรถมากกว่าบทเรียนเสียอีกแหละจ๊ะ”

“เธอคงเห็นว่ามันผิดหวังสำหรับเธอใช่ไหมไหมจ๊ะ?” ชายาตั้งข้อสังเกต

“ผิดหวังหรือจ๊ะ?” “เปล่าเลย! ผิดหวังทำไมเล่าจ๊ะ?”

“ก็เธอไม่อยากจะให้เขาเรียนเก่งดอกหรือ?”

อาษายกไหล่ให้กับคำถามนั้น “โอ! ฉันไม่เคยรังเกียจหรอกจ๊ะ ในเมื่อสิ่งที่เขาสนใจนั้นคืออาชีพ ฉันน่าจะมีความสุขเสียอีก ถึงแม้ฉันจะยอมรับว่าฉันต้องการให้เขาเรียนจบจากโรงเรียนก่อนเป็นอย่างน้อยก็ตาม”

และเมื่อสังเกตเห็นสีหน้าของชายา อาษาก็กล่าวต่อไปว่า “ฉันรู้ดีจ๊ะว่าทางบ้านของฉันเขารับไม่ได้ น้ำมันเครื่องและจาระบีรถยนต์มันสกปรกเกินไปที่พวกเขาจะมาชอบ แต่มันก็เป็นอาชีพอย่างหนึ่ง เธอก็รู้นี่จ๊ะ มันคืออาชีพที่สุจริตนี้แหละคือสิ่งสำคัญ”

“ฉันเองก็คิดเช่นนั้นจ๊ะ” ชายาเห็นพ้องด้วยแต่ก็ลังเลใจ “ถึงกระนั้นก็ตาม เธอไม่เสียใจสักนิดเลยหรือจ๊ะที่ลูกของเธอไม่ได้เอาอย่างเธอที่จะต้องเอาใจใส่การเรียน?”

“ในเมื่อฉันไม่รู้สึกเสียใจให้กับตนเองแล้ว ก็ไม่ได้คาดหวังจะให้ลูกเอาใจใส่เรื่องอะไรหรอกจ้ะ” อาษาหัวเราะ

“เธอหมายความว่าเธอไม่รู้สึกเสียคายนเลยในเวลาที่คุณละทิ้งทุกอย่าง?” ชายาพูดด้วยความประหลาดใจ “ปริญญาของเธอ ตำแหน่งอาจารย์ของเธอ และเสรีภาพของเธออีกด้วย”

“พระเป็นเจ้า! ไม่เสียคายนเลยจ้ะ” อาษาพูดขึ้นด้วยน้ำเสียงค่อนข้างดกใจ “ไม่มีเหตุที่ต้องเสียคายน ความจริงถ้ามีโอกาสอีก ฉันก็คงจะกลับมาทำได้อีกทุกอย่าง”

“ฉันรู้ดีว่าบางทีเธออาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่คุณเชื่อได้ยากสักเล็กน้อย” อาษากล่าวต่อค่อนข้างเครียดและเศร้าเล็กน้อย “แต่นั่นก็เป็นความจริง นับเป็นเรื่องเศร้าที่ทางบ้านของฉันไม่ยอมเข้าใจเลย พวกเขาองไม่เห็นสิ่งที่ฉันมองเห็นในตัวสามีของฉันหรอกจ้ะ”

“เธอมองเห็นอะไรในตัวเขาเล่าจ้ะ?” ชายาอยากจะถามแต่หล่อนก็ไม่ได้ถามอาการที่อยากจะถามซึ่งปรากฏบนใบหน้าของหล่อนนั่นเองได้ทำหน้าที่ถามไปแล้ว เพราะว่าการหลังจากอาการสงบอยู่ครู่หนึ่งอาษาก็ได้อธิบายให้หล่อนฟัง

“สิ่งที่ฉันมองเห็นนั้นไม่ใช่เสน่ห์ทางร่างกายหรือว่าความทัดเทียมกันทางความรู้แน่นอน แต่คุณสมบัติภายในที่ฉันเห็นประจักษ์ในตัวเขานั้นมีความสำคัญกว่านี้มากนัก ในชีวิตการทำงานของฉัน มีผู้ชายจำนวนมากที่ฉันสามารถจะแต่งงานด้วย ซึ่งเป็นคนประเภทโก้หรูและสามารถพาฉันออกเดินทางได้เป็นเวลาหลายปีหลังการแต่งงาน” อาษายกไหล่ “แต่ฉันก็มีความสุขกับคนที่ฉันได้เลือกแล้ว เขาไม่ใช่คนที่ทันสมัยแต่เมื่ออยู่กับเขาฉันก็มีความสุขและมั่นใจในตัวเขา คู่แข่งขันที่ฉันมีก็เป็นเพียงรถยนต์เก่าๆ พวกนั้นซึ่งเขาพอใจที่จะแก๊วโน่นแก๊วนี้และเสียเวลาไปกับมันมาก” อาษากล่าวเพิ่มเติมพลางกะพริบตา “แต่ก็แน่ละ คู่แข่งที่วานนั้นก็นำรายได้มาให้เรา ดังนั้น ฉันจึงไม่อาจจะบ่นว่าอะไรได้” และเธอก็หัวเราะ

จากนั้น อาษาก็ชำเลืองดูนาฬิกาข้อมือ แล้วเธอก็หัวเราะคิกคัก พลางลุกขึ้นยืน “โอ! ที่รักถึงเวลาแล้วหรือจ้ะนี่? ฉันเห็นที่จะต้องกลับไปนอนก่อนละนะ มิฉะนั้นแล้ว เจ้าชายยอดแสนหาของฉันทคงไม่อาจจะหลับลงได้หากไม่มีฉันอยู่ด้วย”

ขณะที่อาษากระวีกระวาดออกไปนั้น ชายารู้สึกค่อนข้างสะอึดใจ.....เจ้าชายยอดแสนหา...หล่อนรำพึง สำหรับบุคคลบางคนแล้ว ดูช่างแตกต่างกับสมญานามที่ไม่เหมาะสมกับเขาเสียนี้กระไร! แต่ถึงกระนั้น ในระหว่างที่กำลังคิดพิจารณาอยู่นั้น ชายาก็เดาเอวว่านั่นคงเป็นภาพที่อาษามองเห็นพิโซยะได้ชัดเจนอย่างนั้นจริงๆ เธอมองผ่านแก้วตาสีดอกกุหลาบซึ่งคอยจะเปลี่ยนรูปให้แก่สิ่งต่างๆ เปลี่ยนได้ทั้งภาพของ

ความทันสมัยและภาพของความทัดเทียมกันในทางความรู้ นั่นเองคือสิ่งที่มาทำให้ชีวิตของคนที่สองนี้เป็นไปอย่างที่เป็นอยู่ กล่าวคือ คนทั้งสองดูจะไม่คู่ควรกันเสียเลยแต่กลับมาเป็นคู่กันได้ และมีความกลมเกลียวกันอย่างดียิ่งตลอดเวลาหลายปีที่อยู่กินกันมา

ชายาคิดว่า หากเปรียบเทียบกันแล้ว อนิลดูดีกว่ามาก หน้าตาดีกว่า ทันสมัยกว่า อีกทั้งความรู้ก็ดีกว่าแน่นอน เพราะเห็นว่าอนิลเด่นกว่าและเหนือกว่านี้เอง ชายาจึงเกิดความภูมิใจขึ้นมาในทันใด

ต่อจากนั้น ใจของชายาก็หวนคิดไปถึงความดีของอนิล เมื่อเห็นว่าหล่อนมีความมั่นใจในตัวเขา มีความสุขสบายเมื่ออยู่กับเขา ความสงสัยต่างๆ ก็ปล้นหมดไป ปัญหาที่ว่าอนิลไม่เหมือนกับพวกลูกของคนในเมืองก็เป็นอันหมดความหมาย สิ่งที่เหลือซ่อนอยู่ในเบื้องลึกของจิตใจก็คือความรู้สึกปลอดภัยและรู้สึกพอใจ

ชายารู้สึกขอบคุณอาษาขึ้นมาทันทีที่เธอได้ให้แก้วตาดอกกุหลาบซึ่งช่วยให้หล่อนมองเห็นภาพอันคมชัด บัดนี้ หล่อนก็รู้แล้วว่าจะพูดอะไร คำพูดนั้นจะเป็นคำตอบสำหรับมารดาของหล่อนเลยทีเดียว และคงไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่าอนิลจะต้องมีความสุขที่หล่อนได้ตัดสินใจจะให้กำหนดวันแต่งงานขึ้นแล้ว

เกี่ยวกับผู้แต่ง

เวอร์นอน โทมัส (Vernon Thomas) อาศัยอยู่ในนครกัลกัตตา เขาเป็นนักเขียนที่มีผลงานมาก เขาแต่งหนังสือมาแล้วจำนวน 39 เล่ม มีทั้งนวนิยายและเรื่องสำหรับเด็ก เขาเป็นนักเขียนและเป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษและสอนดนตรี

เอกสารอ้างอิง

Thomas, Vernon. 1986. "Through the Eyes of Love" **The Heritage** 2, 1 (May): 58-62.